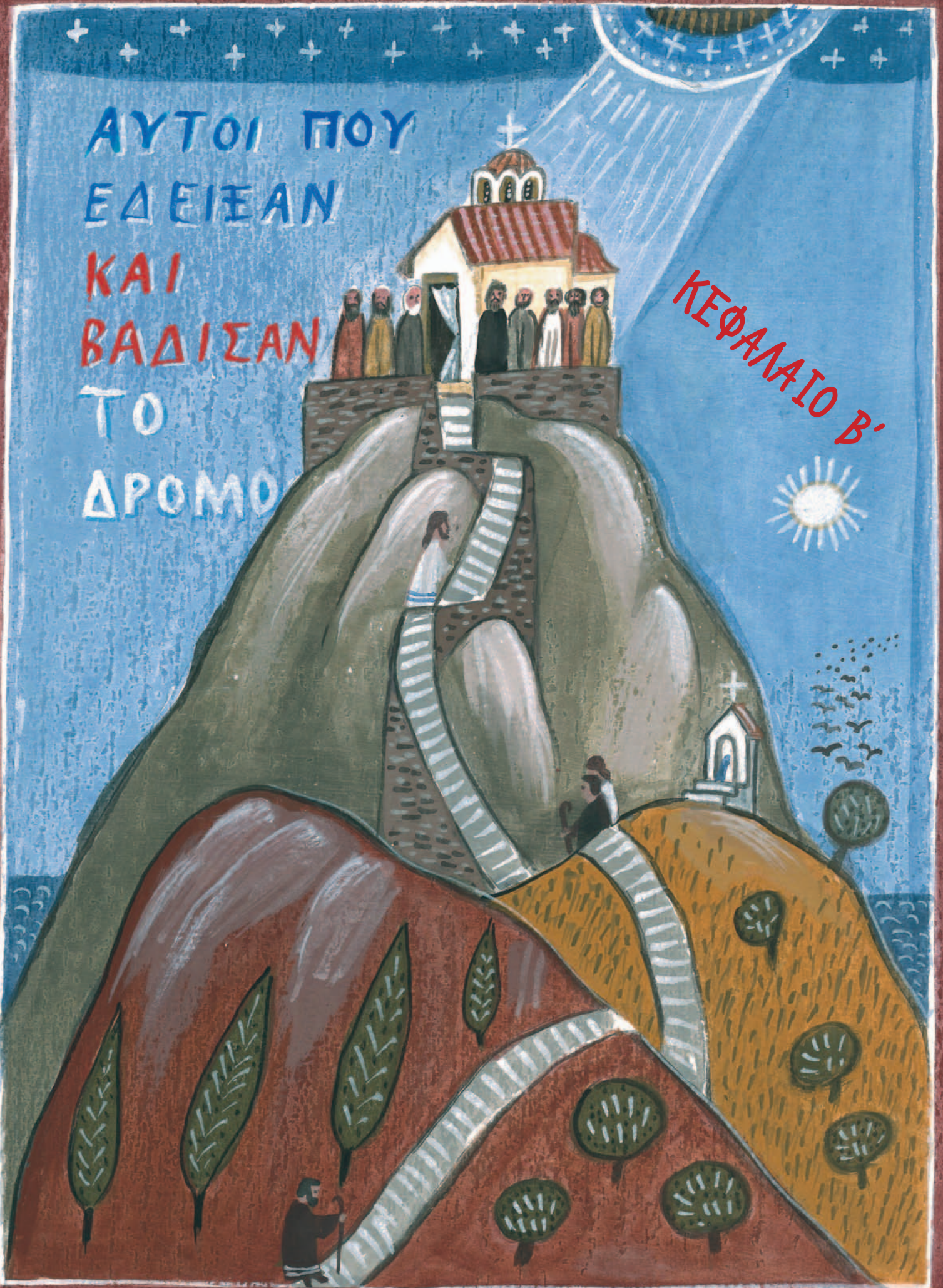

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ
ΕΔΕΙΞΑΝ
ΚΑΙ
ΒΑΔΙΣΑΝ
ΤΟ
ΔΡΟΜΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

5

Οι προφήτες

Στα πολύ παλιά χρόνια, πριν από τον ερχομό του Χριστού στον κόσμο, υπήρχαν εποχές που οι Ισραηλίτες ξεχνούσαν το Θεό, τις εντολές και τις ευεργεσίες του. Αρκετές φορές μάλιστα, έφτασαν να λατρεύουν ψεύτικους θεούς. Στον κόσμο κυριαρχούσαν η σκληρότητα και οι αδικίες προς τους φτωχούς.

Τότε ο Θεός έστειλε στον κόσμο τους προφήτες, άνδρες φωτισμένους και υπάκουους στο θέλημά του. Αυτοί μιλούσαν στους ανθρώπους και τους καλούσαν σε μετάνοια, σε αλλαγή δηλαδή του τρόπου ζωής τους κι επιστροφή στο δρόμο του Θεού.

Οι προφήτες θύμιζαν στο λαό τις **ευεργεσίες** του Θεού και προειδοποιούσαν πως η απομάκρυνσή του από το Θεό θα είχε άσχημα αποτελέσματα στη ζωή του. Οι προφήτες έδιναν ελπίδα και θάρρος στους ανθρώπους. Τους παρηγορούσαν προλέγοντας τον ερχομό του **Μεσσία** στον κόσμο, δηλαδή του Ιησού Χριστού, που θα έσωζε τον κόσμο από την αμαρτία.

Οι άνθρωποι έπαιρναν ελπίδα από το **κήρυγμα** των προφητών και κάποιοι απ' αυτούς μετανοούσαν. Πολλές φορές όμως οι προφήτες προέβλεπαν με φωτισμό από το Θεό και δυσάρεστα γεγονότα. Τότε οι άνθρωποι ενοχλούνταν από τα λεγόμενά τους και τους κακομεταχειρίζονταν. Κάποιους μάλιστα έφτασαν να τους θανατώσουν.

Μαθαίνω τις ηέξεις

ευεργεσία: Κάποιο μεγάλο καλό που μας κάνουν.

Μεσσίας: Σωτήρας, ελευθερωτής.

κήρυγμα: Η διδασκαλία του λόγου του Θεού.

Ο προφήτης Αμώς

Ο προφήτης Αμώς έζησε σε εποχές που βασίλευε στον κόσμο η αδικία προς τους φτωχούς και αδύναμους ανθρώπους. Ο προφήτης προειδοποιούσε όσους αδικούσαν τους άλλους πως αυτή η συμπεριφορά θα είχε πολύ κακά αποτελέσματα για όλους. «Ζητήστε το καλό και όχι το κακό για να μείνετε στη ζωή, για να είναι ο Θεός μαζί σας», τους έλεγε.

Ο προφήτης Ωσηέ

Ο προφήτης Ωσηέ τονίζει ιδιαίτερα την αγάπη που πρέπει να υπάρχει προς το συνάνθρωπό μας. «Ο Θεός επιθυμεί οι άνθρωποι να κάνουν πράξη την αγάπη του και να μη μένουν μόνο στα λόγια».

Ο προφήτης Μιχαίας

Στην εποχή του Μιχαία επικρατούσαν πόλεμοι και αναταραχή στην περιοχή που ζούσαν οι Ισραηλίτες. Ο προφήτης όμως τους έλεγε πως με τον ερχομό του Μεσσία οι άνθρωποι θα γνωρίσουν την ειρήνη πρώτα μέσα στην καρδιά τους και μετά στον κόσμο όλο. «Οι λαοί της γης θα κάνουν τα σπαθιά τους άροτρα* και τα δόρατά** τους δρεπάνια».

Ο προφήτης Ησαΐας

Ο Ησαΐας είπε για τον ερχομό του Μεσσία στον κόσμο: «Γεννήθηκε για μας ένα παιδί, δόθηκε ένας γιος που έχει εξουσία για τη σωτηρία του κόσμου». Ακόμη προφήτεψε τα θαύματα που θα κάνει ο Χριστός: «Τότε θα ανοιχτούν τα μάτια των τυφλών... κουφοί θ' ακούσουν... ο κουτσός θα περπατά σαν το ελάφι... ο κωφάλαλος θα φωνάζει».

Αντιστοιχίζω τους προφήτες με τη διδασκαλία τους

Οι προφήτες μιλούσαν:

Αμώς	•	• Για τον ερχομό του Μεσσία.
Ησαΐας	•	• Για την αγάπη προς το συνάνθρωπο.
Μιχαίας	•	• Για την επικράτηση της ειρήνης.
Ωσηέ	•	• Για την ανάγκη για δικαιοσύνη.

Η ακροστιχίδα του προφήτη που έλεγχε την αδικία

_____ Οι προφήτες αγωνίζονταν να απομακρύνουν το λαό από την...
 _____ Καλούσαν το λαό σε...
 _____ Προφήτης που μιλούσε για την αγάπη στο συνάνθρωπο.
 _____ Προειδοποιήσεις για μελλοντικά γεγονότα με φωτισμό από το Θεό (αντίστροφα).

* άροτρο: Αλέτρι, εργαλείο για όργωμα.

** δόρατα: Ακόντια

Παρατηρώ και ανακαλύπτω

Μπορείς να επισκεφτείς το ναό της ενορίας σου και να παρατηρήσεις ποιοι προφήτες εικονίζονται σε αγιογραφίες.

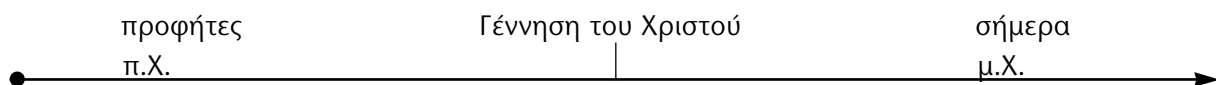

Με λίγα λόγια

- ✓ Οι προφήτες ήταν άνθρωποι σταλμένοι από το Θεό, για να σταματήσουν την αδικία και να ξαναφέρουν το λαό στο δρόμο του.
- ✓ Καλούσαν το λαό να μετανοήσει.
- ✓ Δεν ήταν μάντιες, αλλά προέβλεπαν γεγονότα με φώτιση Θεού, για να προλάβουν μια καταστροφή ή για να προσφέρουν παρηγοριά στους ανθρώπους.
- ✓ Έδωσαν ελπίδα στους ανθρώπους προφητεύοντας τον ερχομό του Μεσσία.

Με μία φράση

Οι προφήτες, σταλμένοι από το Θεό, έκαναν κήρυγμα μετάνοιας, ελπίδας και παρηγοριάς.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ

6

Ο Ιωάννης ο Πρόδρομος

Όταν μπορούμε σε μια εκκλησία θα παρατηρήσουμε στο τέμπλο -το χώρισμα δηλαδή του ναού από το ιερό- δίπλα στην εικόνα του Χριστού την εικόνα του Αγίου Ιωάννη, του Βαπτιστή. Γιατί όμως τοποθετείται πάντα σ' αυτή τη θέση;

Ο Ιωάννης γεννήθηκε στη Ναζαρέτ από αγίους γονείς, το Ζαχαρία και την Ελισάβετ, παρότι εκείνοι ήταν σε μεγάλη ηλικία. Ενώ ήταν ακόμη νέ-

ος, εγκατέλειψε τον κόσμο κι αποτραβήχτηκε στην έρημο του Ιορδάνη ποταμού όπου δίδασκε το λαό και τους καλούσε να μετανοήσουν. Οι ψυχές των ανθρώπων -κουρασμένες και ταλαιπωρημένες- βρήκαν ανάπαυση στο κήρυγμά του, που σαν το γάργαρο νερό δρόσισε τη διψασμένη ψυχή τους. Ζούσε με προσευχή και νηστεία. Η τροφή του ήταν ακρίδες -αγριόχορτα- και μέλι.

Αρκετοί άνθρωποι μετανόησαν και πίστεψαν στη διδασκαλία του. Τους βάπτιζε στα νερά του Ιορδάνη ποταμού, εκεί όπου αργότερα αξιώθηκε να βαπτίσει τον ίδιο το Χριστό. Μια φορά κάποιος τον ρώτησαν αν είναι ο Μεσσίας, ο Σωτήρας του κόσμου που όλοι περίμεναν. Ο Ιωάννης το αρνήθηκε: «Είμαι μόνο αυτό που γράφει ο Ησαΐας. Μια φωνή που βροντοφωνάζει στην έρημο: Ετοιμάστε το δρόμο του Κυρίου. Ισιώστε το μονοπάτι να περάσει».

Επειδή ο Ιωάννης καλούσε τον άρχοντα της περιοχής, τον Ηρώδη, να πάψει την αμαρτωλή ζωή που ζούσε και να μετανοήσει, τον συνέλαβαν, τον έβαλαν στη φυλακή και τον θανάτωσαν με αποκεφαλισμό.

Ήταν, λοιπόν, αυτός που προετοίμασε το δρόμο για να δεχτούν οι άνθρωποι το Χριστό, γι' αυτό και ονομάστηκε **Πρόδρομος**. Η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του στις 7 Ιανουαρίου και την «**αποτομή**» της κεφαλής του στις 29 Αυγούστου. Επειδή προφήτεψε τον ερχομό του Χριστού στον κόσμο και είχε τόσο άγια ζωή, ονομάστηκε ο «**σεβασμιότερος των προφητών**» και είναι ο τελευταίος προφήτης.

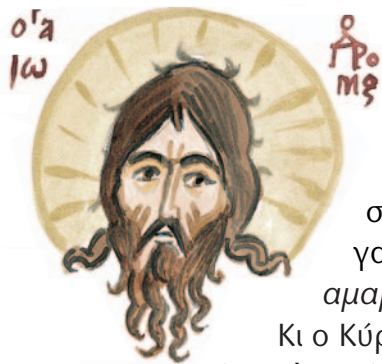
Μαθαίνω τις ηέξεις

Πρόδρομος: Αυτός που άνοιξε το δρόμο του Θεού.

αποτομή (αποκεφαλισμός): Κόψιμο της κεφαλής.

σεβασμιότερος των προφητών: Ο περισσότερο άγιος σεβασμού ανάμεσα στους προφήτες.

Ο Ιησούς κι ο Ιωάννης

Ο Ιωάννης συνήθιζε να λέει στους ανθρώπους για τον Ιησού: «Σ' αυτόν που θα 'ρθει μετά από μένα, δεν είμαι άξιος ούτε τα κορδόνια από τα σανδάλια του να λύσω».

Όταν ο Ιωάννης είδε για πρώτη φορά τον Ιησού, είπε στους ανθρώπους που ήταν συγκεντρωμένοι και τον άκουγαν: «**Να ο Αμνός*** του Θεού που σηκώνει πάνω του την αμαρτία του κόσμου».

Κι ο Κύριος όμως αγαπούσε και εκτιμούσε ιδιαίτερα τον Ιωάννη και είπε γι' αυτόν στους μαθητές του: «**Αλήθεια σας λέω, δε γεννήθηκε από γυναίκα άνθρωπος σπουδαιότερος από τον Ιωάννη το Βαπτιστή**».

Η ακροστιχίδα του Βαπτιστή

Β	_____	Μια φωνή στην έρημο.
Α	_____	Ο αποκεφαλισμός του Ιωάννη.
Π	_____	Προετοίμασε το δρόμο, για να έρθει ο Ιησούς.
Τ	_____	Σ' αυτό βλέπουμε την εικόνα του Ιωάννη.
Ι	_____	Στην έρημό του ζούσε και δίδασκε ο Ιωάννης.
Σ	_____	Μερικοί πίστευαν πως ο Ιωάννης ήταν ...(αντίστροφα).
Τ	_____	Ήταν γι' αυτόν τ' αγριόχορτα.
Η	_____	Ο άρχοντας που διέταξε τον αποκεφαλισμό του.
Σ	_____	Ήταν ο των προφητών.

Με λίγα λόγια

- ✓ Ο Ιωάννης ο Πρόδρομος ζούσε στην έρημο του Ιορδάνη με προσευχή και νηστεία. Καλούσε τους ανθρώπους σε μετάνοια και προετοίμαζε το δρόμο για τον ερχομό του Χριστού.
- ✓ Δε δίστασε να ελέγξει ακόμη και την αμαρτωλή ζωή του άρχοντα Ηρώδη.
- ✓ Η Εκκλησία μας τον τιμά ως τον πιο σεβασμιο από τους προφήτες και ως Βαπτιστή του Χριστού.

Με μία φράση

Ο Ιωάννης ο Πρόδρομος προετοίμασε το δρόμο του Χριστού με το κήρυγμά του, τη ζωή του και το μαρτυρικό του τέλος.

* Αμνός (αρνί): Παρομοιάζει τον Ιησού με άκακο αρνί.

7

Παλαιστίνη: Ο τόπος που περπάτησε ο Χριστός

Στα ανατολικά της Μεσογείου, εκεί που κυλάει ο ποταμός *Ιορδάνης*, βρίσκεται η *Παλαιστίνη*. Η περιοχή που *έζησε και δίδαξε* ο Χριστός έχει πολλούς λόφους, βράχια και την έρημο της *Ιουδαίας*. Έχει ακόμη τη θάλασσα της *Γαλιλαίας*, η οποία δεν είναι άλλη από τη μεγάλη λίμνη της *Γεννησαρέτ*. Εκεί πρωτοξεκίνησε ο Χριστός το κήρυγμά του. Η θάλασσα αυτή είναι γνωστή και από τους ψαράδες της, που τόσο συχνά αναφέρονται στα θαύματα του Ιησού. Τα μέρη αυτά της Παλαιστίνης ονομάζονται και «*Άγιοι Τόποι*», γιατί εκεί περπάτησε ο Χριστός.

Η θέση και οι πόλεις της Παλαιστίνης

Στην Παλαιστίνη συναντάμε και την πόλη *Βηθλεέμ*. Εκεί γεννήθηκε ο Ιησούς, ενώ στην πόλη *Ναζαρέτ* μεγάλωσε και πέρασε τα πρώτα χρόνια της ζωής του πάνω στη γη. Σημαντική πόλη της Παλαιστίνης είναι η *Ιερουσαλήμ*. Εδώ έγινε η είσοδος του Χριστού πάνω σε ένα γαϊδουράκι την *Κυριακή των Βαΐων* λίγο πριν από τη σταύρωσή του.

Τα χρόνια που ζούσε ο Χριστός, η Παλαιστίνη ήταν στην κυριαρχία των *Ρωμαίων*. Εκεί κατοικούσαν πολλές και διαφορετικές φυλές. Οι έμποροι πουλούσαν στις αγορές τηνπραμάτεια τους. Στο *Ναό του Σολομώντα* οι **ραβίνοι** δίδασκαν και εξηγούσαν τις **Γραφές** στο λαό. Στους δρόμους βάνιζε κι ο Χριστός, ενώ πολλοί ήταν οι άνθρωποι που τον ακολουθούσαν. Τα ταξίδια τους στις πόλεις και στα χωριά της Παλαιστίνης ήταν δύσκολα αλλά και γεμάτα εκπλήξεις. Έβλεπαν τα θαύματα του Χριστού και μάθαιναν για τη δύναμη της αγάπης.

Η ζωή στην Παλαιστίνη τα χρόνια του Χριστού

Μαθαίνω τις λέξεις

ραβίνοι: Οι μορφωμένοι Ισραηλίτες που εξηγούσαν τα ιερά κείμενα.
Γραφές: Τα ιερά κείμενα των Ισραηλιτών, πριν από τον ερχομό του Χριστού στη γη και τη διδασκαλία του.

Βλέπω, βρίσκω, φτιάχνω

Σε έναν παγκόσμιο χάρτη βρίσκω μαζί με τους συμμαθητές μου την Παλαιστίνη. Στη συνέχεια σχεδιάζω με τη βοήθεια διάφανου χαρτιού το χάρτη που έχω στο βιβλίο μου ή προσπαθώ να τον κάνω ανάγλυφο με τη βοήθεια πλαστελίνης. Μπορώ να χρησιμοποιήσω αρνάκια, φοίνικες και βάρκες, από τα παιχνίδια μου, για να κάνω την αναπαράσταση πιο φυσική.

Συζητώ μέσα στην τάξη

Βλέπουμε το χάρτη της Παλαιστίνης. Βρίσκουμε την Ιερουσαλήμ, την Ιουδαία, τη Γαλιλαία, τη Ναζαρέτ. Ενώνουμε με μια γραμμή στο χάρτη τα μέρη αυτά στα οποία ο Χριστός περπάτησε και έκανε τα θαύματά του.

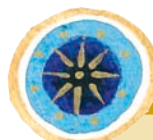
Σκηνές από τους Αγίους Τόπους

Από το διαδίκτυο, από την εγκυκλοπαίδεια ή από ένα τουριστικό γραφείο φέρνω στην τάξη εικόνες από την Παλαιστίνη, τη Βηθλεέμ, τη Γαλιλαία. Φτιάχνω μ' αυτές ένα φωτογραφικό λεύκωμα. Ψάχνω και βρίσκω τι φορούσαν οι άνθρωποι που ζούσαν στους Αγίους Τόπους, τι έτρωγαν, πού ταξίδευαν. Με τη βοήθεια των εικόνων που έχω μαζέψει «παίζω» στην τάξη κάνοντας μια σκηνή από την εποχή εκείνη.

Με διγα λόγια

- ✓ Ο Χριστός και οι Απόστολοι έζησαν και δίδαξαν στην Παλαιστίνη, δηλαδή στους «Αγίους Τόπους», όπως λέμε σήμερα.
- ✓ Η Παλαιστίνη βρίσκεται στα νοτιοανατολικά της Μεσογείου.
- ✓ Η Βηθλεέμ, η Ιερουσαλήμ, η Ναζαρέτ, η έρημος της Ιουδαίας, η Γαλιλαία είναι μερικές περιοχές της Παλαιστίνης.

Με μία φράση

Ο Χριστός έζησε και δίδαξε στην Παλαιστίνη.

8

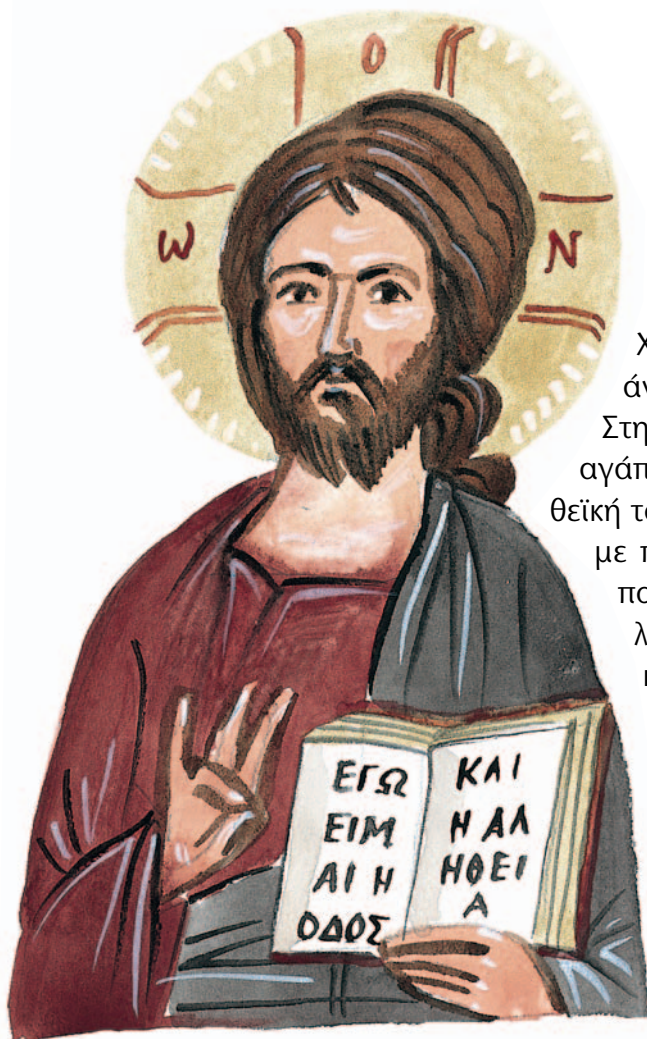
«Εγώ είμαι η οδός»

Όταν ο Θωμάς ρώτησε το Χριστό: «Πώς θα γνωρίσουμε το δρόμο που οδηγεί στη Βασιλεία του Θεού;», εκείνος του απάντησε:

«Εγώ είμαι η **οδός** και η αλήθεια και η ζωή». Δηλαδή ο Χριστός ο ίδιος είναι ο δρόμος, για να ζήσουμε μια αληθινή κι ευτυχισμένη ζωή.

Αν δούμε με συντομία τη ζωή του Χριστού στη γη, θα καταλάβουμε γιατί είπε αυτά τα λόγια.

Ο Χριστός μάς δείχνει το δρόμο

Ο Χριστός μάς καλεί να βαδίσουμε το δρόμο που χάραξε

Ο Θεός, από τη μεγάλη του αγάπη για τον άνθρωπο και για να τον ξαναφέρει κοντά του έστειλε στη γη το γιο του. Ο Χριστός είναι ο **Υιός του Θεού** που έγινε άνθρωπος. Γεννήθηκε με θαυμαστό τρόπο. Στην πορεία του πάνω στη γη, πρόσφερε την αγάπη του στους ανθρώπους. Θεράπευε με τη θείκη του δύναμη όσους ασθενείς τον πλησίαζαν με πίστη. Μάλιστα ανάστησε και κάποιους που είχαν πεθάνει. Παντού όπου πήγαινε μιλούσε στους ανθρώπους για τον καινούριο κόσμο της **Βασιλείας του Θεού**. Συζητούσε μαζί τους και τους καλούσε να μετανοήσουν και να **βαδίσουν το δρόμο του**. Δηλαδή να ζήσουν όπως εκείνος τους δίδαξε.

Λίγο πριν τον συλλάβουν και τον οδηγήσουν στο σταυρικό θάνατο, έδωσε, όπως είδαμε, στους μαθητές του την πιο πολύτιμη εντολή: **Να αγαπούν ο ένας τον άλλο, όπως τους αγάπησε και αυτός.**

Έτσι ο Χριστός έδειξε ότι αυτός είναι η οδός, ο δρόμος που οδηγεί τους ανθρώπους στη σωστή σχέση μεταξύ τους και με το Θεό.

Μαθαίνω τις λέξεις

οδός: Δρόμος.

Λόγια Πατέρων της Εκκλησίας

Ο Κύριος αποκαλείται οδός, επειδή βαδίζουμε προς αυτόν με βοηθούς το φωτισμό της γνώσης και τα αγαθά έργα μας. Αυτή είναι μια πορεία δύσκολη, που βασίζεται στην πίστη. Όμως είναι και ο μοναδικός δρόμος, για να φτάσουμε στο Θεό. Ένας δρόμος ευθύς χωρίς πολλά μονοπάτια που μπερδεύουν τους ανθρώπους.

Μέγας Βασίλειος

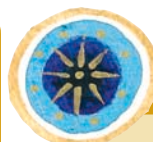

Συζητώ και γράφω

Ποιοι δρόμοι, που ακολουθεί ο άνθρωπος στο σημερινό κόσμο μοιάζουν με το δρόμο του Χριστού και ποιοι όχι;

Με λίγα λόγια

- ✓ Ο Χριστός με τη διδασκαλία και τα θαύματά του έδειξε το δρόμο της αγάπης στους ανθρώπους.
- ✓ Ο Χριστός με το σταυρικό θάνατό του και την Ανάστασή του μας οδήγησε στη Βασιλεία του Θεού.

Με μία φράση

Ο Χριστός έδειξε ότι ο ίδιος είναι ο δρόμος, για να πορευτούν οι άνθρωποι στη ζωή τους.